

**Latviešu valoda.**  
**Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta standarts**

**I. Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi**

1. Mācību priekšmeta "Latviešu valoda" mērķis ir pilnveidot izglītojamā prasmi kompetenti lietot latviešu literāro valodu saziņā, mūžizglītībā un starpkultūru dialogā.

2. Mācību priekšmeta "Latviešu valoda" uzdevumi ir radīt izglītojamajam iespēju:

2.1. pilnveidot valodas prasmes un spēju īstenot savu un uztvert citu autoru komunikatīvo nolūku dažādās saziņas situācijās;

2.2. padziļināt zināšanas par valodas sistēmu un pilnveidot prasmi lietot valodas līdzekļus;

2.3. padziļināt izpratni par latviešu valodas lomu daudz kultūru sabiedrībā.

**II. Mācību priekšmeta obligātais saturs**

3. Komunikatīvā un valodas kompetence:

3.1. valoda – personības intelektuālās un garīgās attīstības un pašizpaušmes līdzeklis;

3.2. galvenās literārās valodas normas fonētikā, morfoloģijā un sintaksē;

3.3. valodas funkcionālie stili;

3.4. vārdu krājuma leksikostilistiskā un emocionāli ekspresīvā diferenciacija;

3.5. latviešu literārā valoda un latviešu valodas dialekti.

4. Sociokultūras kompetence:

4.1. latviešu valoda – kultūras vērtība un etniskās identitātes būtisks komponents;

4.2. latviešu valoda starpkultūru komunikācijā;

4.3. runas tradīcijas un starpkultūru dialogs.

**III. Pamatprasības mācību priekšmeta apguvei**

5. Komunikatīvā un valodas kompetence:

- 5.1. izprot saziņas situāciju, prot tajā iesaistīties, pamatot savu viedokli, izmantojot dažādus argumentācijas paņēmienus;
- 5.2. lieto saziņas situācijai atbilstošus valodas līdzekļus;
- 5.3. pilnveido prasmi veidot monologu, dialogu (mutvārdu un rakstveida formā), publiski uzstāties, iesaistīties diskusijā, organizēt to;
- 5.4. vērtē publisko runu – saturu, izmantotos valodas izteiksmes līdzekļus; tās atbilstmi saziņas situācijai;
- 5.5. prot iegūt valodniecisku vai kulturoloģisku informāciju no dažādiem informācijas avotiem: apkopot, strukturēt, izvērtēt un izmantot to valodas apguves procesā un savā pieredzē;
- 5.6. ievēro individuālā un publiskā saziņā valodas kultūras normas;
- 5.7. saprot un lieto mācību procesā nepieciešamos valodniecības terminus;
- 5.8. analizē, vērtē un rediģē tekstu no literārās valodas normu stila un žanra prasību viedokļa;
- 5.9. ievēro valodas kultūras normas paša veidotā mutvārdu un rakstveida tekstā;
- 5.10. lieto un vērtē valodas funkcionālos stilus;
- 5.11. prot rakstīt dažādu žanru tekstus: pārspriedumu, argumentēto eseju, tēzes, referātu, dzīves gaitas aprakstu (CV), darījumu vēstules;
- 5.12. izprot latviešu valodas sistēmu;
- 5.13. vērtē un pilnveido savas runas prasmes;
- 5.14. zina latviešu literārās valodas un latviešu valodas dialektu atšķirības;
- 5.15. zina latviešu literārās valodas attīstības nozīmīgākos faktus un pētniekus.

## 6. Sociokultūras kompetence:

- 6.1. uztver valodu kā latviešu pasaulainas atspoguļotāju;
- 6.2. prot izzināt latviešu valodas fonētiskajā, vārddarināšanas, morfoloģiskajā, leksiskajā, frazeoloģiskajā, sintakses sistēmā ietverto kulturoloģisko informāciju un izmantot to savā runas darbībā;
- 6.3. apzinās dzimtās valodas nozīmi tautas vērtību sistēmā;
- 6.4. apzinās kulturālas valodas nozīmi personības attīstībā un pašizpausmē;
- 6.5. apzinās valodas lomu sabiedrībā;
- 6.6. izprot latviešu valodu kā valsts valodu Latvijas Republikā un tās vietu Eiropas Savienībā;
- 6.7. izprot valodas politiku un nozīmi latviešu valodas un mazākumtautību valodu saglabāšanā un attīstībā;
- 6.8. prot toleranti izmantot valodu sadarbībai daudz kultūru sabiedrībā;
- 6.9. saprot verbālas un neverbālas nacionālās uzvedības īpatnības starpkultūru dialogā;
- 6.10. apzinās valodu kā vērtību.

7. Izglītojamā attieksmes raksturo šī pielikuma 5.13., 6.3., 6.4., 6.5. un 6.10.apakšpunktā minētās prasības.